

Geachte mevrouw Dijkma,

Tijdens de regeling van werkzaamheden in de Tweede Kamer van 17 maart 2015 is besloten om, naast de reeds tijdens die regeling van werkzaamheden gestelde vragen, ook te inventariseren welke vragen de leden van de vaste commissie voor Economische Zaken nog meer hebben over de AMvB bij de Wet verantwoorde groei melkveehouderij.

Hieronder zijn fractiegewijs deze aanvullende vragen opgenomen.

Bij dezen breng ik u het verzoek van de commissie over. U wordt verzocht deze vragen zo spoedig mogelijk te beantwoorden.

Vragen van de leden van de SP-fractie

1. Hoe schat u de juridische houdbaarheid in van het met terugwerkende kracht laten ingaan van de AMvB? Graag een degelijke juridische onderbouwing.
2. Bent u bereid op dit punt (de juridische houdbaarheid van de terugwerkende kracht van de AMvB) spoedadvies bij de Raad van State in te winnen?
3. Hoe moeten ondernemers rekening houden met de toekomstige AMvB (waarvan de inhoud nog niet bekend is)? Wat raadt u de ondernemers aan en hoe maakt u dit wereldkundig?
4. Kunt u uitsluiten dat koeienstallen zonder grond (grondloze groei) ontstaan in het jaar 2015? Zo ja, hoe?
5. Bent u bereid middels een spoedwet/ reparatiewet grondloze groeiers in de melkveehouderij voor het jaar 2015 (of tot ingang van de AMvB danwel wetgeving) te verbieden?
6. Kunt u garanderen dat het percentage koeien met weidegang (zowel het percentage met gedeeltelijke weidegang als met volledige weidegang) niet terugloopt in het jaar 2015? Zo ja: hoe gaat ze dat implementeren? Zo nee, voert u de motie van het lid Klaver c.s. (Kamerstuk 34 000 XIII, nr. 80) dan niet uit? Monitort u de situatie en wanneer (hoeveel teruggang in weidegang of hoeveel gebrek aan groei van weidegang) bent u bereid in te grijpen?
7. Bent u van plan om na ingang van de AMvB, de inhoud van de AMvB in wet te verankeren? Met andere woorden: is het de bedoeling dat de grondgebondenheid eerst per AMvB geregeld wordt en ditzelfde later per wet? Zo nee, hoe geeft u dan vorm aan de wens van de Eerste Kamer om de grondgebondenheid per wet te regelen (EK 33.979, G)?
8. Bent u bereid om als de AMvB gestuit wordt in één der Kamers noodmaatregelen te nemen om de grondloze groeiers (tijdelijk) tegen te houden?
9. Is het mogelijk om grondloze groei per ministeriële regeling of besluit tegen te houden in elk geval voor het jaar 2015 (in geval de AMvB door een minderheid gestuit wordt en dus niet tijdig in werking kan treden)? Welke juridische mogelijkheden heeft u om grondloze groeiers tegen te houden in 2015?
10. Hoe schat u de realisatie van mestverwerking in 2015 en 2016 in?
11. Kunt u garanderen dat melkveehouders die willen groeien en over voldoende grond bezitten, hierbij nooit in de wielen gereden worden door melkveehouders die grondloos gegroeid zijn? Zo ja, hoe gaat u dat verankeren?
12. Wat is de sanctie op het niet voldoen aan de toekomstige AMvB?
13. Is de sector voldoende en officieel geïnformeerd over de beperkingen die er aan komen (uit berichtgeving in Boederij blijkt immers dat melkveehouders ervan uitgaan dat in 2015 onbelemmerd kan worden gegroeid)?

14. U zegt ruim voor het bereiken van het fosfaatplafond in te zullen grijpen. Wanneer en hoe zal u ingrijpen?
15. U geeft aan dat als er Dierrechten worden ingevoerd, dit met een referentiejaar zal gebeuren van voor de overschrijdingen; welk referentiejaar wordt genomen? Is dit een jaar voor of na 2015? Gaat dit referentiejaar recht doen aan de boeren die netjes met grond gegroeid zijn? Zijn boeren erover genotificeerd dat er een dergelijk referentiejaar aankomt?
16. Welke mogelijkheden heeft de provincie of de gemeente om grondloze groeiers te weigeren?
17. Is het mogelijk om via het Ruimtelijke Ordening- instrumentarium grondloze groeiers te stoppen door respectievelijk rijk, provincies en gemeenten? Zo ja, hoe?

Vragen van de leden van de CDA-fractie

1. In de Eerste Kamer gaf u aan dat AMvB met terugwerkende kracht in werking zal treden vanaf 1 januari 2015. Wat betekent dit in de praktijk? Hoe moeten ondernemers rekening houden met een regeling die nog onbekend is en waarvan de reikwijdte terug gaat in het verleden? Hoe kunnen grondposities die in de meitelling moeten worden doorgegeven later nog worden aangepast als de AMvB hier rede toe geeft?
2. Is er een juridische basis om de AMvB met terugwerkende kracht in werking te laten treden? Acht u het redelijk dat melkveehouders rekening moeten houden met een onbekende regeling?
3. Hoe verhoudt de voorgenomen AMvB zich met de in de Wet verantwoorde groei melkveehouderij opgenomen referentie over 2013?
4. Wanneer komt de AMvB naar de Kamer?
5. Welke voorbereidingshandelingen zijn er sinds de aankondiging van de AMvB getroffen om deze AMvB vorm te geven?
6. Zijn er al gesprekken geweest met de sector en maatschappelijke organisaties zoals toegezegd bij het debat van december jl.? Zo ja, hoeveel?
7. Welke gegevens ontbreken er om de AMvB op te kunnen stellen?
8. Gezien dat u de AMvB met terugwerkende kracht in werking wil laten treden is er urgentie, waarom is de AMvB er dan nog niet?

Vragen van de leden van de ChristenUnie-fractie

1. Hoe verhoudt zich de uw toezegging aan de Eerste Kamer dat de AMvB terugwerkende kracht krijgt over heel 2015 zich tot het gestelde in uw brief van 26 februari dat “in alle gevallen geldt dat de beperkingen die in de AMvB worden gesteld, pas gelden nadat de AMvB van kracht zal zijn geworden” (Kamerstuk 33 979, nr.71)?
2. Kunt u aangeven welke van de drie opties die LEI Wageningen UR noemt in haar rapport volgens haar het meest geschikt is om te borgen dat uitbreiding in de melkveehouderij op zijn minst gedeeltelijk grondgebonden plaatsvindt?
3. Bent u bereid om bij de invulling van de AMvB specifiek oog te hebben voor de positie en belangen van extensieve melkveehouders die nog plaatsingsruimte hebben op hun eigen bedrijf?
4. Betreft u bij de invulling van de AMvB ook de mogelijkheid om regionale afzet van mest via mestplaatsingsovereenkomsten in mindering te brengen op het melkveefosfaatoverschot, zodat meer recht wordt gedaan aan regionale kringlopen?
5. Wanneer overlegt u met sectororganisaties en maatschappelijke organisaties over de invulling van de AMvB?
6. Welke organisaties worden uitgenodigd voor dit overleg?

7. Wanneer verwacht u de AMvB en de reactie op het CLM-rapport naar de Kamer te sturen?

Vragen van de leden van de GroenLinks-fractie

1. U geeft aan nog te overleggen met relevante partijen over de invulling van de AMvB. Kunt u aangeven welke partijen dit zijn en wanneer deze gesprekken zijn afgerond?
2. Kunt u aangegeven wanneer de relevante partijen een uitnodiging hebben gekregen om te praten over de invulling van de AMvB? Wat is daarbij uw inzet in de gesprekken?
3. Kunt u aangeven welke waarde u hecht aan de mening van de relevante partijen en wat daarbij voor u van doorslaggevende aard is?
4. Betreft u bij invulling van de AMvB ook de wens van de Kamer omtrent weidegang?
5. Kunt u in concreetheid aangeven welke gevolgen het voor de weidegang en grondgebondenheid heeft dat de AMvB later in werking treedt?

Vragen van de leden van de SGP-fractie

1. Wanneer komt de toegezegde AMvB precies naar de Kamer?
2. U heeft in de Eerste Kamer gezegd dat de aanvullende begrenzing van de AMvB ook al voor dit jaar van kracht zal worden. Ondernemers moeten echter al voor 15 mei in verband met de zogenaamde meitelling en de Gecombineerde Opgave doorgeven welke gronden zij in eigendom hebben dan wel pachten of huren. De inhoud van de AMvB en de aanvullende begrenzing is echter nog steeds niet bekend. Dat betekent dat ondernemers geen tijd meer hebben om goed in te spelen op deze aanvullende begrenzing door eventuele verwerving van extra grond. Vindt u dit rechtvaardig?
3. Hoe schat u de juridische houdbaarheid van de AMvB in als de aanvullende begrenzing met terugwerkende kracht voor 2015 ingevoerd wordt?
4. Waarom kiest u er niet voor om de aanvullende begrenzing pas per 2016 van kracht te laten worden? Is de veronderstelling juist dat het van kracht worden van de aanvullende begrenzing per 2016 slechts betekent dat ondernemers extra tijd krijgen om eventueel via grondverwerving aan de aanvullende begrenzing te voldoen en niet dat ondernemers die in 2015 zonder grond uitbreiden daarmee in 2016 onder de aanvullende begrenzing uit kunnen komen?
5. U wekte volgens de leden van de SGP-fractie tijdens het interpellatiedebat in de Eerste Kamer de indruk dat u als de AMvB door een Kamerminderheid (30 leden of meer) wordt gestuit niet van plan bent de AMvB als wetsvoorstel in te dienen. Klopt dat, of hebben deze leden u verkeerd begrepen?
6. U gaf in de Eerste Kamer ook aan dat u kijkt naar regionale kringlopen. Is de veronderstelling juist dat u in het kader van de aanvullende begrenzing wilt proberen om melkveehouders ruimte te geven voor het meetellen van gronden van derden die in het kader van regionale voer-mest kringlopen gebruikt worden?

Vragen van de leden van de Partij voor de Dieren-fractie

1. Waar is de vertraging in het voldoen aan de toezegging aan de Kamer om voor 1 maart de AMvB aan de Kamer te sturen door gekomen?
2. Wanneer komt de AMvB wél naar de Kamer? Welk tijdspad ziet u nu voor zich, wanneer zal naar uw verwachting de AMvB in werking kunnen treden?
3. U schrijft en zegt al een aantal weken dat er op korte termijn op bestuurlijk niveau overleg wordt gevoerd over de AMvB met de betrokken sectoren. Wanneer zal dat overleg plaatsvinden? Wie zitten daar allemaal aan tafel?

4. Welke hoeveelheid grond en welk maximumpercentage mestverwerking per hectare wordt er in dat overleg ingebracht, als voorwaarde voor verdere uitbreiding?
5. Wanneer wordt er overleg gevoerd met de dierenwelzijn-, milieu- en natuurorganisaties? Wordt er ook overleg gevoerd met andere experts zoals het Centrum voor Landbouw en Milieu?
6. Wat zijn de consequenties van het later dan beloofd invoeren van de AMvB voor het mestoverschot en de grondgebondenheid van de sector en de milieudruk van de melkveesectors?
7. Hoeveel concrete plannen voor nieuwvestigingen en uitbreidingen van melkveebedrijven zijn er momenteel, en wat zal dat doen met het verder laten groeien van het mestoverschot?
8. In de Eerste Kamer heeft u gezegd dat de AMvB voor heel 2015 geldt. Daarmee suggereert u inwerkingtreding met terugwerkende kracht – terwijl u de Kamer heeft gemeld dat u voorzieningen treft om mensen die nu verplichtingen tot uitbreiding aangaan te ontzien. Hoe zit het nu precies?
9. Is de volgende zinsnede in uw brief van 12 maart 2015 (Kamerstuk 33 979, nr. 72) nu wel of niet van toepassing op ondernemers die nu – terwijl zij weten dat er regels met betrekking tot grondgebondenheid aankomen – toch verplichtingen aangaan voor grondloze nieuwvestiging of uitbreiding: *“Tijdens de behandeling van de Wet verantwoorde groei melkveehouderij heb ik aangegeven een voorziening te zullen treffen voor ondernemers die, vóór zij konden weten dat nadere voorwaarden gesteld zullen worden om grondloze groei te voorkomen, financiële verplichtingen zijn aangegaan om de toename van fosfaatproductie in zijn geheel te verwerken.”* Indien deze wel van toepassing is op deze ondernemers, op welke wijze voldoet u dan nog aan uw toezegging aan de Eerste en Tweede Kamer om verdere grondloze groei te voorkomen?
10. Hoe gaat die voorziening voor ondernemers die nu grondloos uitbreiden er eigenlijk precies uitzien, en welke middelen zijn daarmee gemoeid? Wat mogen ondernemers onder deze voorziening meer dan andere ondernemers?
11. Deelt u de verwachting van het CLM dat er negatieve effecten op het milieu en weidegang zullen optreden, met het einde van de melkquotering in zicht en nog enkel de melkveewet? Zo nee, waarop baseert u dat? (zie <http://www.boerderij.nl/Rundveehouderij/Nieuws/2015/3/Melkveewet-begrenst-groei-veestapel-niet-1724691W/>)
12. Deelt u de inschatting van het CLM dat het fosfaatplafond binnen 5 jaar bereikt zal zijn? Zo nee, waar baseert u dat op? (zie <http://www.groeneruimte.nl/nieuws/artikel.html?id=168040>)
13. Deelt u de mening dat snelle invoering van aanvullende regels voor uitbreiding van de melkveehouderij essentieel is?
14. Kunt u zich herinneren dat de herinvoering van de compartimenten in de Meststoffenwet in 2010, de dag na aanneming van een motie is ingevoerd, door een aankondiging van dat voornemen te publiceren en de wet waarin dat juridisch werd geborgd met terugwerkende kracht in werking te laten treden?
15. Bent u bereid om deze procedure ook te volgen voor het borgen van de grondgebondenheid van de melkveesector, om zo te voorkomen dat er nog meer bedrijven gebruik maken van de mogelijkheid om nu snel aanvragen te doen voor nieuwvestiging of uitbreiding van hun bedrijf, waardoor zij niet onder de regels in de nog te publiceren AMvB hoeven te voldoen?